

การพัฒนาแบบแผนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน Developing a Model of basic School Management Toward ASEAN Community in Isan Region

จักรพันธ์ จันทร์เจริญ

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Abstract

The purposes of this research were to investigate and to explore a primary school development model in Isan Thailand for the preparation for ASEAN community by using a mixed methodology. There are 4 steps of research : first, researching and analyzing basic documents to develop research framework; second, investigating a primary school development model in Isan Thailand for preparation for ASEAN community by collecting the opinion from the experts; third, developing questionnaires for survey the primary school development according to administrators' opinions and fourth, validating the primary school development model using focus groups. The research questionnaires were administered to 25 experts and 223 administrators in the Isan Thailand plus 13 school practicalities. The research findings were; The results showed that a primary school development model in Isan Thailand for preparation for ASEAN community had 3 administrative tasks, 16 topics and 43 items, the three tasks were academic administration, personnel administration and general administration. The results of evaluating the school development model was that the model was highly agreed ($X = 3.78$) where academic administration was ranked highest, then general administration was second and personnel administration was third. The results of validating the school development model by focus groups showed the suitability of the model consistent with school practicalities best practices.

Keywords : Model, Development, Basic School, ASEAN Community

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ตรวจสอบ และหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีขั้นตอนการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาและสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อศึกษารอบแนวคิดในการวิจัย 2) การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างแบบที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 โดยประมวลความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ 3) การสร้างแบบสอบถามเพื่อสำรวจการยอมรับรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา และ 4) หาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำไปปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสาน จำนวน 223 คน และผู้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา จำนวน 13 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 11 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามการประมวล ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน พบว่า มีการบริหารงาน 3 ด้าน 16 เรื่อง 43 ข้อ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป 2) ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหาร

งานทั่วไป และการบริหารงานบุคคล 3) ผลการหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำไปสอบถามจากผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม พบว่ารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารงานด้วยวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ผู้ปฏิบัติจริงดำเนินการในสถานศึกษา

คำสำคัญ : การพัฒนา สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชาคมอาเซียนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศในกลุ่มอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ASEAN) มีการรวมตัวกันภายหลังการประกาศปฏิญญากรุงเทพ ทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ สาธารณรัฐอินโดนีเซีย สาธารณรัฐ ฟิลิปปินส์ สาธารณรัฐสิงคโปร์ มาเลเซีย ไทย บรูไนดารุสซาลาม สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพพม่า และราชอาณาจักรกัมพูชา โดยมีวัตถุประสงค์หลักของการก่อตั้งอาเซียนเพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกันในภูมิภาค ชำรงไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกีดกันอยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาค และผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก และได้มีการตกลงให้เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นคือภายในปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015) ดังนั้น การเตรียมความพร้อมด้านการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีทักษะด้านต่างๆ เพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียนจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมเพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คน ได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดชีวิตและสามารถพัฒนาศักยภาพขีดความสามารถด้านต่างๆ เพื่อที่จะดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืนและมั่นคงซึ่งสิ่งสำคัญที่สุดที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศ คือ การพัฒนาทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญที่สุดเมื่อคนได้รับการพัฒนาทางการศึกษาจะทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ บทบาทหน้าที่ และแสดงบทบาทของตนเองในสังคมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม การให้ความสำคัญด้านการศึกษาก็ถือว่าเป็นความจำเป็นเร่งด่วนสำหรับทุกประเทศ (ฉลาด จันทรมสมบัติ, 2553) ทั้งนี้ ในปีพ.ศ. 2558 จะเกิดการรวมตัวกันของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ก่อตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่การเป็นประชาคมอาเซียนให้ทัน

ตามกำหนดเวลา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) โดยเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยส่งเสริมและลงทุนในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ฝึกอบรม เสริมสร้างขีดความสามารถ การใช้นวัตกรรม ส่งเสริมการใช้ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อดำเนินกิจกรรมการพัฒนาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ (กองอาเซียน, 2552) ซึ่งจากรายงานการวิจัยเปรียบเทียบการปฏิรูปการศึกษาของประเทศในกลุ่มอาเซียนของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่าประเทศอาเซียนทุกประเทศให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับบทบาทของการศึกษา ในการจัดความยากจนและการก้าวพ้นจากความด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจและมุ่งหวังให้การศึกษาก้าวหน้าเป็นเครื่องมือ ในการยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระดับสากล (ปรีชา หมั่นคง, 2554) เห็นได้ว่าการศึกษาคือหัวใจในเสาหลักในด้านประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งให้ความสำคัญด้านการศึกษา โดยเน้นการบูรณาการด้านการศึกษาให้เป็นวาระการพัฒนาของอาเซียน การสร้างสังคมความรู้ ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง ส่งเสริมการเลี้ยงดูและพัฒนาการเด็กปฐมวัย ปรับปรุงคุณภาพความเหมาะสม และการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานในปี พ.ศ. 2558 เพื่อจัดการไม่รู้หนังสือ ให้หลักประกันทางการศึกษาภาคบังคับอย่างเท่าเทียมกันทุกเพศ โดยเปิดโอกาสอย่างเท่าเทียม โดยไม่คำนึงถึงสถานะทางสังคมเชื้อชาติหรือชาติพันธุ์ หรือความพิการ รวมทั้งฝึกอบรมด้านเทคนิค วิชาชีพและทักษะในการศึกษาในภูมิภาคอาเซียน โดยพัฒนาโครงการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการ ฝึกอบรมครูผู้สอน และจัดโครงการแลกเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ด้านการศึกษาในระดับสูง เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาในอาเซียนให้เกิดประสิทธิภาพ (กองอาเซียน, 2552) ดังนั้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการบริหารจัดการเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. 2558 เพื่อให้การบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนให้บรรลุเป้าหมายในการ

พัฒนาเด็กไทยให้มีศักยภาพและคุณลักษณะที่จะดำรงชีวิตในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีความสุข หน่วยงานด้านการศึกษาทุกระดับ ตลอดจน ทุกภาคส่วนในสังคมจะต้องร่วมมือกัน ตั้งแต่การบริหารจัดการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารงานระดับเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารจัดการของสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนของหน่วยงาน องค์กร เครือข่าย อื่นๆ และการนิเทศภายใน ติดตาม การประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งการพัฒนาการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาทั้งระบบนั้น ในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดความสำเร็จที่ตัวนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อความสำเร็จที่ยั่งยืนทั้งตัวนักเรียนเองและสถานศึกษา จำเป็นจะต้องดำเนินงานตามหลักการพัฒนาโรงเรียนทั้งระบบโดยบูรณาการในทุกด้าน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมคิดร่วมทำ ทั้งนี้ การบริหารจัดการถือเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะผลักดันให้การดำเนินงานบรรลุตามเป้าหมาย ปัจจัยสำคัญ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จคือ ผู้บริหารที่ต้องรับรู้ เข้าใจและยอมรับงานนี้อย่างจริงจัง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

สถานศึกษาในประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายกับการก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อให้มีความพร้อมในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เมื่อมีการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน เราต้องมีความเข้าใจ และมีการเตรียมการด้านคุณภาพของครู นักเรียน ตั้งแต่ปัจจุบันจะเป็นการเตรียมความพร้อมให้มีความสามารถในการจัดการกับความท้าทายในเวทีโลกได้ทั้งในปัจจุบัน และในอนาคตการวิจัยในเรื่องความพร้อมด้านการจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของครู และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ให้ได้รับการพัฒนา และเตรียมความพร้อมเพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างสมบูรณ์ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) กล่าวไว้ว่า อาเซียนเป็นภูมิภาคที่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และเป็นตัวอย่างของการรวมตัวของกลุ่มประเทศที่มีพลังต่อรองในเวทีการเมืองและเศรษฐกิจความร่วมมือด้านการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ซึ่งมีเป้าหมายที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน และการพัฒนาภูมิภาคอย่างยั่งยืน โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลางโดยกำหนดให้สาขาการศึกษาตอบสนองการสร้างประชาคมการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมภายในปี 2558 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดบทบาทการดำเนินงานด้านต่าง

ประเทศเชิงรุก โดยเน้นการกระชับความสัมพันธ์ และการขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน และในภูมิภาคเอเชียภายใต้กรอบความร่วมมือด้านการศึกษา ที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน และเพื่อเป็นการตอบรับนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน : Spirit of ASEAN ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษา ในภูมิภาค (Education Hub) เพื่อผลักดันการดำเนินงานด้านการศึกษาของประเทศไทยให้สอดคล้องต่อการเป็นประชาคมอาเซียน และพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะ ที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 1)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ภาคอีสาน) ประกอบด้วย 20 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุรธานี อุบลราชธานี ได้มีการตื่นตัวในเรื่องอาเซียนทุกระดับการศึกษา โดยในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น ได้ดำเนินการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษให้กับครู อาจารย์ เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน จากนั้นให้ครู อาจารย์ ที่เข้าร่วมโครงการขยายผลส่งเสริมให้เยาวชนใช้ภาษาอังกฤษ ในการสื่อสารในสถานศึกษาทุกวันจันทร์สัปดาห์ละ 1 ครั้ง (ธัญรี ชันยกร, 2555) ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคามมีสถานศึกษาในสังกัด 20 แห่ง ได้ทำการจัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมนักเรียนทั้งสิ้น 7,703 คน ซึ่งสถานศึกษาแต่ละแห่งได้จัดการศึกษาตามแนวนโยบาย เพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน (องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม, 2556) และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ยังตื่นตัวและเตรียมความพร้อมเปิดประตูสู่อาเซียนโดยร่วมมือกับกรมอาเซียน และสถานศึกษาในท้องถิ่นจัดเวทีสัมมนา เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรในจังหวัด และบุคลากรทางการศึกษาในภาคอีสานรองรับการเปิดเสรีอาเซียน โดยกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย หัวหน้าส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หอการค้า สภาอุตสาหกรรม คณะผู้บริหาร ครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 500 คน (ปานชนะ รัตนกิจ, 2558)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการพัฒนา รูปแบบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การวิจัยเชิงสำรวจโดยสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ การใช้เทคนิคเดลฟาย (Modified Delphi) ในการสร้างรูปแบบ และใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในการปรับปรุงรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น รวมถึงการหาความเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสาน เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับสถานศึกษาพัฒนา นักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน มีศักยภาพในการ ติดต่อสื่อสารการดำเนินชีวิตและมีทักษะในการทำงานร่วมกัน และ เพื่อให้การจัดการศึกษาในประเทศไทยสามารถรองรับการผลิต ประชากร ที่มีคุณภาพในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

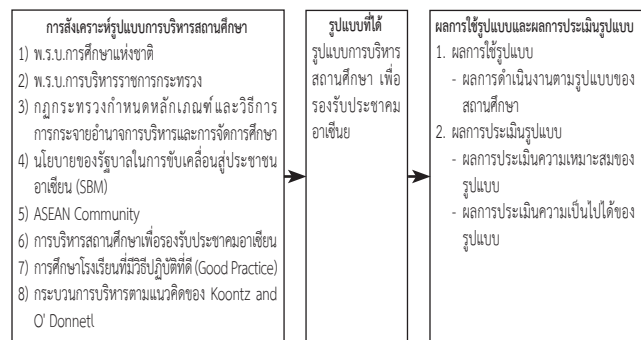
1. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสาน เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
2. เพื่อตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคอีสาน เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา
3. เพื่อหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสาน เพื่อรองรับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียนโดยการนำไปสอบถามจากผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาการพัฒนาแบบ การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน โดยการ วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี มาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

1. การสังเคราะห์รูปแบบการบริหารสถานศึกษา ในด้าน
  - 1) พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ
  - 2) พ.ร.บ. การบริหารราชการกระทรวง
  - 3) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา
  - 4) นโยบายของรัฐบาลในการขับเคลื่อนสู่ประชาคมอาเซียน (SBM)
  - 5) ASEAN Community
  - 6) การบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
  - 7) การ ศึกษาโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Good Practice)
  - 8) กระบวนการ บริหารตามแนวคิดของ Koontz and O' Donnell
2. สังเคราะห์และตรวจสอบร่างรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา สรุปเป็นรูปแบบการบริหารสถาน ศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน
3. นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาเพื่อรองรับประชาคม อาเซียนไปใช้และประเมินผลสรุปความสัมพันธ์ของกรอบแนวคิดใน

การวิจัยดังกล่าวข้างต้นกับการพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษา เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน นำเสนอเป็นแผนภาพกรอบแนวคิด ในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งขอบเขตของงานวิจัย ดังนี้ การศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค อีสานเพื่อรองรับพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวคิดในการ บริหารงานตามโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553) ประยุกต์ รวมกับแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้สู่ประชาคมอาเซียนของ โรงเรียนในฝัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554) ตลอดจนวิเคราะห์การบริหารจัดการสถานศึกษา ที่ได้รับ คัดเลือกเป็นโรงเรียนซิสเตอร์สกูล (Sister) ที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) แล้วนำมากำหนดตามกรอบการกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาของเลขาธิการคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน พ.ศ. 2550 โดยแบ่งการบริหารงานออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป (จิระ งามศิลป์, 2 (2552) วิธี วิทยาการวิจัยใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ประกอบด้วย 1) เทคนิค เดลฟายแบบปรับปรุง (Modified Delphi) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน ในการสร้างรูปแบบการพัฒนาสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานในภาค อีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคม อาเซียน 2) นำรูปแบบที่ได้มาปรับปรุงเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจ การยอมรับรูปแบบตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสาน 20 จังหวัด จำนวน 223 คน ได้มาโดยใช้เกณฑ์การกำหนดขนาด ของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, P. 3) เทคนิคการวิจัยภาคสนาม (Field Research) และการ

สัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Groups) ใช้ศึกษาจากผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ผู้บริหาร ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนตัวอย่าง 1 โรงเรียน จำนวน 13 คน เพื่อหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

1. แบบสอบถามการวิจัยสำหรับผู้เชี่ยวชาญ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับ การพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
2. แบบสอบถามการวิจัยสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เรื่อง รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
3. แบบสอบถามการวิจัยสำหรับผู้ปฏิบัติจริง เรื่องรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษา และสำรวจข้อมูลเบื้องต้น เพื่อศึกษารอบแนวคิดในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน (Spirit of ASEAN) และวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน (ASEAN) และแนวทางการบริหารงานโรงเรียน ในฝันสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนศึกษาโครงสร้างการบริหารงานของโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเป็นโรงเรียนซิสเตอร์สกูล (Sister School) ในภาคอีสาน

ขั้นตอนที่ 2 การนำเสนอรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างรูปแบบที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้น 19 คน ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคอีสาน จำนวน 10 คน และคณาจารย์หรือนักวิชาการจากสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐและเอกชนจำนวน 9 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง 3 รอบ ชนิดเลือกตอบแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ประมวลผลความคิดเห็นเพื่อให้แนวคิดเกี่ยวกับต้นแบบของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียน และสรุปเป็นต้นแบบของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการยอมรับรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ตามโครงสร้างการบริหารงาน 4 งาน ภายในสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 223 คน ได้มาโดยอาศัยหลักการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ขั้นตอนที่ 4 หาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสาน เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยนำรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียนที่ได้จากผลการวิเคราะห์การสำรวจการยอมรับรูปแบบตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษา ไปสอบถามจากผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 13 คน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. หารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ประมวลผลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เทคนิคเดลฟายแบบปรับปรุง โดยวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์
2. การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนคติของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และลำดับที่
3. หาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยการสอบถามจากผู้ปฏิบัติจริง โดยใช้การสนทนากลุ่ม โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอีสาน เพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาสถานศึกษาของตนเอง
2. สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในหน่วยงานภาคอื่นๆ ได้

3. เป็นรูปแบบในการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับสู่ประชาคมอาเซียน สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาของรัฐและเอกชนได้

สรุปผลการวิจัย

1. รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามการประมวลความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 คน พบว่า มีการบริหารงาน 3 ด้าน 16 เรื่อง 43 ข้อ ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป

2. ผลการตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานทั่วไป และการบริหารงานบุคคล

3. ผลการหาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสาน เพื่อรองรับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียน โดยการนำไปสอบถามจากผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม พบว่า รูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหารงานทั่วไป การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการมีความเหมาะสมสอดคล้องกับการบริหารงานด้วยวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศที่ผู้ปฏิบัติจริงดำเนินการในสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยมีประเด็นอภิปราย ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า การศึกษารูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ารูปแบบ ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีมีความสำคัญที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าการบริหารงาน ในแต่ละงานในสถานศึกษาในภาคอีสานนั้นมีความสำคัญ โดยเฉพาะการบริหารงานวิชาการนั้นเป็นหัวใจสำคัญหลักและมีบทบาทโดยตรงในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านผู้เรียน กิจกรรมการเรียนรู้ แหล่งเรียนรู้ และพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิชาการ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ รู้เท่าทัน และพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการในภาค

อีสาน และเน้นในเรื่องการวางแผนงานด้านวิชาการการเรียนการสอนในสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ทั้งนี้ เนื่องจากการวางแผนงานด้านวิชาการเป็นตัวกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในภาคอีสานว่าสถานศึกษาควรจะมีการดำเนินการพัฒนาไป ในทิศทางใดเพื่อให้เท่าทันกับคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในกลุ่มประเทศอาเซียน

ซึ่งไปสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพราะในการจัดการเรียนการสอนนั้น สถานศึกษาในภาคอีสานจะต้องกำหนดคุณลักษณะด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และเจตคติของผู้เรียน เพื่อให้คณะครูได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนที่ครอบคลุม สอดคล้องกับคุณลักษณะของเด็กไทย ในประชาคมอาเซียนทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และเจตคติของผู้เรียนให้ตรงตามตัวชี้วัดคุณภาพนักเรียน ที่สำคัญงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสถานศึกษาในภาคอีสานควรดำเนินการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ เพราะทั้งสองเรื่องมีความสอดคล้องกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ควรส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้วิธีการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ มีการบูรณาการกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาเซียนตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ อีกทั้งยังจัดสภาพแวดล้อม สื่อ เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนให้นักเรียน ชีวราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ศึกษาการนิเทศการศึกษาเป็นอีกส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าควรใช้การนิเทศการศึกษา เพราะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาคอีสาน เนื่องจากเป็นอีกหนึ่งกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาทุกชั้นตอน ทั้งนี้ การนิเทศการศึกษามีเทคนิควิธีที่หลากหลาย ควรเลือกใช้การนิเทศที่เหมาะสม จะส่งผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในส่วนของการประสานความร่วมมือ ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาในภาคอีสาน เนื่องจากจะทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสารกับแหล่งวิชาการอื่นๆ ทั้งของภาครัฐ เอกชน องค์กรอิสระ สถาบันการศึกษา ตลอดจนจนเป็นการสร้างความช่วยเหลือ ให้คำนำและปรึกษาทางวิชาการ ซึ่งเป็นทางเลือกในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอีกทางหนึ่ง ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีมีความสำคัญลำดับที่สอง ทั้งนี้ การบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษาในภาคอีสาน

มีขอบข่ายงานที่กว้าง และเป็นการบริหารงานที่ส่งเสริม อำนวยความสะดวก และเกี่ยวข้องกับการบริหารงานในด้านอื่นเพื่อเตรียมความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญกับเรื่องการวางแผนการบริหารงานการศึกษา การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การทัศนศึกษา การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และการรายงานผลการปฏิบัติงาน เพราะการวางแผนการบริหารงานการศึกษา ในสถานศึกษาในภาคอีสานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น สถานศึกษาควรกำหนด การวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานงานว่าบรรลุตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียนที่กำหนดไว้หรือไม่ การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรเป็นอีกส่วนที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าสถานศึกษาในภาคอีสานควรมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศสมรรถนะครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศการเรียนรู้ และสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้เหมาะสมกับมาตรฐานการปฏิบัติงานและความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ตลอดจนจัดหาสวัสดิการที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนให้เป็นไปตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของการจัดการศึกษาในขณะนั้น

จะเห็นได้ว่าทุกหน่วยงานในภาคอีสานมุ่งหมาย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญที่เห็นว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นกลไกสำคัญในการดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาในภาคอีสานเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งหากพัฒนาครูให้มีคุณภาพตามตัวชี้วัดคุณภาพครูตามแนวทางที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ การพัฒนาการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จะสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพราะฉะนั้น ผู้เชี่ยวชาญ จึงให้ความสำคัญกับการบริหารงานบุคคลในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน และการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพราะทั้งสองเรื่องมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานนั้นจะต้องมีการกำหนดเกณฑ์ วิธีการประเมินที่ชัดเจนมีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์วิธีการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งเมื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการพัฒนาแล้วจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการ

2. จากผลการวิจัย พบว่า การวิเคราะห์การตรวจสอบรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในลำดับแรก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสานทุกแห่งให้ความสำคัญโดยการดำเนินงานด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียน จะประสบความสำเร็จและเห็นผลชัดเจนจากตัวผู้เรียน จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสาน มีความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการเป็นพิเศษ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนงานด้านวิชาการ เนื่องจากเป็นตัวกำหนดทิศทางในการบริหารและกำหนดสิ่งที่สถานศึกษาในภาคอีสาน ต้องดำเนินการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ ทักษะพื้นฐาน และมีเจตคติที่ดี เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามเป้าหมายที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดไว้ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในภาคอีสานผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องกำกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้จัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาโดยให้ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียนอย่างมีคุณภาพ เลือกใช้หนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับอาเซียนที่เหมาะสมสอดคล้องต่อการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในภาคอีสาน เนื่องจากการจัดกิจกรรมการใช้วิธีการวิจัย การเตรียมสื่อ เทคโนโลยี จัดบรรยากาศ และการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ พื้นฐาน และเจตคติตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ และการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสาน มีความคิดเห็นว่าการนิเทศการศึกษาเป็นกลไกหนึ่งในการพัฒนางานวิชาการและการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา เพราะในแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสานแต่ละแห่งจะใช้วิธีการนิเทศที่แตกต่างกัน แต่มีวัตถุประสงค์เดียวกันคือพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประชาคมอาเซียนในปี 2558 นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสาน ยังให้ความสำคัญในการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีภาระตมทรัพยากร วิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนางานด้านวิชาการของสถานศึกษาในภาคอีสานรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน จากที่กล่าวมาจึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ

การบริหารงานวิชาการในลำดับแรก ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับสอง ทั้งนี้ เนื่องจากขอบข่ายการบริหารงานทั่วไป มีขอบข่ายกว้าง และเป็นการบริหารงานที่คอยสนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกให้กับการบริหารงาน ด้านอื่นๆ โดยผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสานให้ความสำคัญ เพราะเกี่ยวข้องกับงานหลายด้าน เริ่มตั้งแต่การวางแผนการบริหารงานการศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสานต้องระดมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามา ร่วมกันกำหนดเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานตาม มาตรฐานให้บรรลุตามตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียน โดยอำนวยความสะดวกในเรื่องข้อมูล เอกสารสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่ใช้ในการประเมินในรอบปีการศึกษา ทั้งนี้ต้อง บริหารงานให้สอดคล้องกับนโยบาย ทันท่วงทีสถานการณ์ในปัจจุบัน และสอดคล้องกับความต้องการ ในอนาคตเพื่อพัฒนาคุณภาพของการ ศึกษาให้เท่าทันกับประชาคมอาเซียน โดยนำผลการประเมินมาใช้ ในการปรับปรุงพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน ประสิทธิภาพของ สถานศึกษาให้สูงขึ้น โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ ในการจัดการศึกษาผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสานจึงต้องสำรวจความ ต้องการความรู้ความสามารถของบุคลากร เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีมาบริหารและพัฒนาคุณภาพการจัดการ ศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนเป็นอีกส่วนที่ผู้บริหาร สถานศึกษาในภาคอีสานให้ความสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นการนำ เสนอผลการดำเนินงานของสถานศึกษาด้านการพัฒนาสู่ประชาคม อาเซียนตลอดปีการศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบ ซึ่งผู้บริหาร สถานศึกษาในภาคอีสานเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา เพราะจะได้นำเสียงสะท้อนและความคิดเห็นทั้งทางบวกและทางลบ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกฝ่ายมาปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับประชาคมอาเซียนในสถานศึกษาของตนเอง ให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เห็นได้ว่าการบริหารงานทั่วไปนั้นกว้าง ซึ่งงาน บางอย่างอาจไม่สอดคล้องกันแต่มีความจำเป็นเป็นอย่างยิ่งที่ ผู้บริหารสถานศึกษาในภาคอีสานต้องดำเนินการในงานส่วนนี้ให้ สำเร็จลุล่วง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดการศึกษารองรับ ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา ในภาคอีสาน จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไปอยู่ในลำดับ สอง บริหารงานทั่วไปอยู่ในลำดับสอง ด้านการบริหารงานบุคคล อยู่ลำดับท้ายสุด ทั้งนี้ เนื่องจากขอบข่ายการบริหารงานบุคคล ในสถานศึกษาทุกแห่งในภาคอีสานเป็นขอบข่ายงานที่กว้าง แต่สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งนี้ เพียงสองเรื่อง ประกอบด้วย

การประเมินผลการปฏิบัติงานและการพัฒนาข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษา เพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

3. จากผลการวิจัย พบว่า การวิเคราะห์ความเหมาะสม ของรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคอีสานเพื่อ รองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยนำไปสอบถามจาก ผู้ปฏิบัติจริงในระดับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้วิธีการสนทนา กลุ่ม ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานทั่วไป มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ลำดับแรก ทั้งนี้ เนื่องจากการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนซิสเตอร์ สกูลในภาคอีสาน เป็นงานที่อำนวยความสะดวกช่วยส่งเสริมให้ กับ การบริหารงานด้านอื่นๆ ซึ่งมีขอบข่ายงานกว้าง เริ่มตั้งแต่การ วางแผนบริหารงานการศึกษา จัดระบบองค์กร พัฒนามาตรฐาน การปฏิบัติงานเทคโนโลยี อาคารสถานที่ การทัศนศึกษา งาน ประชาสัมพันธ์ และการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี

ลำดับแรก ด้านการบริหารงานบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับ ที่ 2 ทั้งนี้ เนื่องจากกรอบการดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคล นั้น มีขอบข่ายงานที่สถานศึกษาต้องปฏิบัติน้อย โดยงานส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา แต่ทั้งนี้ ตัวอย่างที่เป็นโรงเรียน ซิสเตอร์สกูลในภาคอีสานนั้น ได้นำหลักการมีส่วนร่วมมาใช้ในการ บริหาร ทำให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน มีความรู้ความสามารถ มีการพัฒนาตนเองอยู่ สามารถแลกเปลี่ยน เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ตลอดจนร่วมกันกำหนดการประเมินผลการ ปฏิบัติงาน โดยจัดทำมาตรฐานภาระงาน กำหนดเกณฑ์ และวิธีการ ประเมินผลงานสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการพัฒนา สถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนของสถานศึกษาในภาคอีสาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1) การนำรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานใน ภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหาร งานวิชาการ ในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อใช้ เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากร ทางการศึกษา ในการกำหนดคุณลักษณะ ทักษะพลเมืองและ ปลูกฝังเจตคติที่ดีของนักเรียนในการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนคัดเลือกหนังสือเรียน สื่อการเรียนการสอน ที่เกี่ยวข้องกับ อาเซียนโดยตรงที่เหมาะสมกับหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เป็นส่วน หนึ่งของการพัฒนาด้านวิชาการแก่สถานศึกษาต่อไป

2) การนำรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้านการบริหาร งานบุคคล ในเรื่องการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปใช้เป็นแนวทาง ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ร่วมกันกำหนด เกณฑ์ วิธีการประเมินผลงาน โดยพิจารณาทั้ง คุณสมบัติและคุณลักษณะให้สอดคล้องกับการพัฒนาสถานศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน ตลอดจนกำหนดให้มีการกำกับ ติดตามความ คืบหน้าในการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดการศึกษารองรับการพัฒนาสู่ ประชาคมอาเซียนภายในสถานศึกษา

3) การนำรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน ภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนด้านการบริหาร งานทั่วไป เรื่องการทัศนศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถาน ศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันดำเนินการ จัดกิจกรรม ทัศนศึกษาที่เน้นส่งเสริมความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประชาคม อาเซียน และควรจัดการประเมินผลสำเร็จของโครงการตลอดจน ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง และรายงานผลการทัศนศึกษาให้ ผู้เกี่ยวข้องทราบ ซึ่งการดำเนินการทัศนศึกษาดังกล่าวจะต้อง สอดคล้องกับระเบียบและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการทัศนศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรหารูปแบบการบริหารงาน ด้านการบริหารงาน งบประมาณที่สนับสนุนรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียน

2) ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการพัฒนาสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อรองรับการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนระหว่าง โรงเรียนภายในประเทศ หรือระหว่างโรงเรียนในประเทศไทยกับ โรงเรียนในต่างประเทศด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3) ควรมีการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสถานศึกษาขั้น พื้นฐานในภาคอีสานเพื่อรองรับการพัฒนา สู่ประชาคมอาเซียน โดยศึกษาให้ครอบคลุมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาเพื่อหา ข้อมูลเชิงลึกมาใช้แก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กองอาเซียน. (2552). **แผนงานการจัดตั้งประชาคมและวัฒนธรรม อาเซียน (ค.ศ. 2015-2009)**. กรุงเทพฯ : คาร์สมามีเดีย จำกัด.
- จิระ งอกศิลป์. (2552). **คู่มือเตรียมสอบ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สพฐ. ภาค ข ความรู้ความสามารถด้านกฎหมายและ ระเบียบฯ**. มปท.
- ฉลาด จันทรมบัติ. (2553). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร การศึกษา. วารสารการบริหารและการนิเทศการศึกษา. มมส.**
- ธัญนรี ชันยากร. (2555). **สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาประถมศึกษาตราดพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ ให้กับครูอาจารย์ เตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน.**
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **วารสารวิชาการ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2553:ISSN 1513-0096.**
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2554). **การพัฒนา มาตรฐานและยุทธศาสตร์ในการพัฒนา โรงเรียนสู่ ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.**
- สำนักงานคณะกรรมการขั้นพื้นฐาน. (2557). **แนวทางการนำ ASEAN Curriculum Sour book สู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร.**
- ปรีชา หมั่นคง.(2554). **รู้ทันอาเซียน. วารสารวิชาการ 14 (มกราคม- มีนาคม) : 65-69.**
- ปานชนะ รัตนกิจ. (8552). **การประชุมวิชาการระดับชาติ อาเซียน วิชาการ ครั้งที่ 1 (ASEAN Academic Forum Series 1). องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. (2556).**
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). **Journal of Education and Psychological Measurement 30(3), 607-608.**